

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polski

Stanowisko Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

w sprawie

wprowadzenia zmian legislacyjnych w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych w związku z wejściem w życie znowelizowanej ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw

Zarząd Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej postuluje o wprowadzenie zmian legislacyjnych w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1445 z późn. zm.) i jednocześnie podjęcie działań zmierzających do ustalenia sposobu zrekompensowania gminom utraty znacznej części dochodów z tytułu podatku od nieruchomości.

Znowelizowana ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw rozszerza zakres ustawowego zwolnienia podatkowego zarówno podmiotowo jak i przedmiotowo. W rezultacie, w wielu przypadkach zwolnienie ustawowe decyduje praktycznie o wyzerowaniu wpływów podatkowych z tego tytułu.

Zastosowane tegoż kontrowersyjnego zwolnienia w stosunku do całości infrastruktury kolejowej, powoduje wymierne oszczędności po stronie podatników będących właścicielami tejże infrastruktury, a jednocześnie wyklucza pozostałych płatników podatku, funkcjonujących w identycznych stanach prawnych.

Największe zaniepokojenie budzi jednak fakt znacznego uszczuplenia dochodów gmin pokrytych gęstą siecią kolejową, w związku z ograniczonymi wpływami do ich budżetów podatków od nieruchomości stanowiących infrastrukturę kolejową. W przypadku mniejszych samorządów może to w konsekwencji doprowadzić do zachwiania równowagi budżetowej i finansowej katastrofy, zwłaszcza w kontekście wprowadzonych zmian ustawy o finansach publicznych.

Wprowadzone regulacje są obecnie źródłem dyskusji i sporów. Nieprzejrzyste i nieprecyzyjne przepisy ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, a konkretnie treść art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. a-c, budzą wątpliwości podatników, którzy wstępują do Organów podatkowych o interpretację pozornie nieznaczącej modyfikacji ustawy. Wiele spraw toczy się przed Wojewódzkimi Sądami Administracyjnymi, a przyjęta linia orzecznicza przyznaje rację podatnikom. Analizując toczące się postępowania, należy stwierdzić, że ustawa wymaga wprowadzenia jednoznacznych zapisów, które ugruntowałyby interpretacje Organów podatkowych, zgodne z poglądem Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, które występuje w roli projektodawcy tego aktu prawnego.

Opinia strony samorządowej dotycząca projektu ustawy oparta była na optymistycznych założeniach Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, które zapewniało, że prywatna infrastruktura nie będzie podlegać zwolnieniu. Stan faktyczny odbiega od zakładanych skutków regulacji, a wyroki WSA na korzyść podatników zagrażające budżetom, są wręcz zamachem na stabilność finansową wielu jst.

Podkreślić należy, że niewłaściwym było przedstawianie skutków finansowych regulacji w skali całego kraju, gdyż problem nie dotyczy wszystkich gmin. Inaczej sytuacja będzie wyglądała w regionach o gęstej sieci kolejowej, a inaczej tam gdzie jest znikoma lub nie występuje wcale.

Obecny stan rzeczy może również całkowicie wypaczyć istotę rozwoju regionalnego w obszarach położonych na styku ważnych korytarzy transportowych, gdzie podstawą działalności jest dostęp do bocznic kolejowych. Samorządy w tych regionach w swych strategiach rozwoju bardzo duży nacisk kładą na współpracę z inwestorami prywatnymi i przeznaczają znaczną część środków finansowych na budowę infrastruktury drogowej i komunalnej w celu przygotowania stref aktywności gospodarczej i nowych terenów inwestycyjnych, które w dalszej perspektywie zapewniają rozwój w regionie. W obecnej sytuacji, samorządy te pozbawione gwarancji dochodów z tytułu podatku nie będą zainteresowane wspieraniem inwestorów.

Reasumując, mamy więc sytuację zastosowania ustawowego zwolnienia podatkowego, z zatem ograniczenia dochodów wielu jst, bez określenia sposobu zrekompensowania utraconych dochodów. Ani Ministerstwo Finansów ani Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa nie przedstawiło propozycji takiej rekompensaty, a niewątpliwie taka gminom przysługuje, biorąc pod uwagę, że zwolnienie ma charakter ogólnokrajowy i dostosowawczy do przepisów unijnych.

Należy z całą stanowczością stwierdzić, że tak przyjęte zwolnienie jest swoistym ograniczeniem podmiotowości i samodzielności prawnej jst.

W związku z powyższym Zarząd Związku Gmin Wiejskich, solidaryzując się z samorządami, w których nowelizacja ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw zagroziła ich stabilizacji finansowej, wnosi - jak na wstępie - o wprowadzenie zmian legislacyjnych oraz podjęcie działań zmierzających do ustalenia sposobu zrekompensowania samorządom znacznej części utraconych dochodów.

Liczymy, że nasz postulat zostanie przyjęty i uzyska akceptację strony Rządowej co pozwoli na wypracowanie wspólnego stanowiska i wprowadzenie zmian legislacyjnych, które zatrzymają negatywne dla samorządów skutki finansowe nowych regulacji.

Warszawa, dnia 24 kwietnia 2019 r.

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Marek Olszewski